

# El repte de la Barcelona federal

JOAQUIM COLL

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30 ago 2010

Amb l'inici del setembre entrarem en una carrera desbocada de propostes i promeses electorals. El balanç raonat de la presidència de José Montilla serà en aquest context impossible. S'haurà d'esperar un temps encara més llarg per treure a la llum tot el que ha donat de si la suma dels set anys de governs tripartits, marcats des del principi fins al final per la maledicció de l'Estatut. És cert que la fórmula inaugurada el 2003 ha quedat greument perjudicada, fins al punt que és improbable la seva reedició. Amb tot, quan mirem amb perspectiva el que s'ha fet durant aquest període veurem que en molts temes s'han fet passos decisius. Penso, per exemple, en la llei de barris, en la sisena hora educativa a l'escola pública, en la construcció de centres sanitaris o guarderies, en la política d'aigua o en els plans d'ordenació territorial. Però les expectatives i les exigències han estat tan altes que gairebé tot ha semblat poc o que arribava tard. O, pitjor fins i tot, gairebé res del que s'ha fet ha pogut sumar.

Per això em sembla interessant l'exercici que va fer, a finals de juliol al CCCB, l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu, amb l'objectiu d'establir un balanç del que havia fet, del que està en curs i, sobretot, del que queda per fer des del punt de vista dels interessos barcelonins i metropolitans. No oblidem que els 23 anys de governs de CiU van estar marcats per una greu desavinença entre la Generalitat i els ajuntaments, particularment amb Barcelona, fins al punt que el pujolisme va construir l'autogovern

català al marge de la capital. El canvi de dinàmica aquests anys ha estat radical.

Hereu viu avui les seves hores polítiques més baixes, tot i que el seu primer rival, Xavier Trias, tampoc desperta entusiasme. La seva principal promesa és «mantenir tot el que des de l'ajuntament es fa bé i canviar allò que no funciona» si aconsegueix l'alcaldia. El que no se sap és si es tracta d'un programa de mínims o de màxims, o senzillament un intent per aparèixer com un candidat neutre que tan sols aspira a aprofitar-se del desgast de 32 anys d'alcaldes socialistes i, sobretot, de la crítica implacable a què ha estat sotmès el govern municipal per part de la premsa conservadora de la ciutat. Des del primer dia, alguns mitjans van veure en Hereu la baula feble del socialisme català i han anat a mata-degolla, sense contemplacions. L'enorme dificultat de l'actual alcalde per aconseguir un lideratge polític, per acabar amb certs problemes de civisme al centre de la ciutat i la magnificació d'alguns errors propis, com la consulta sobre la Diagonal, han fet la resta. Si finalment el PSC perd l'alcaldia de Barcelona, tot i poder esgrimir una de les millors transformacions urbanes d'Europa i el desenvolupament de polítiques culturals i de promoció econòmica d'incontestable èxit, podrem donar per bona aquella afirmació que diu que les eleccions no les guanya gairebé mai l'oposició sinó que, si de cas, les perd el Govern.

La citada intervenció d'Hereu va tenir un discret ressò, ja que seguíem atrapats en la discussió, una mica metafísica, sobre l'abast de la retallada estatutària. No obstant, crec que l'alcalde va fer un exercici interessant per delimitar el que és rellevant i substancial de l'acció pública d'allò que és accessori. Va estar encertat a l'aixecar acta de les exigències de Barcelona davant el pròxim Govern de la Generalitat. No va dubtar abans

a subratllar el salt d'escala fet aquests anys en inversions en el conjunt de l'àrea metropolitana, per exemple, en la construcció de més quilòmetres de metro, en vivenda protegida o en polítiques socials.

Després va passar a enumerar els continguts del que ell denomina «agenda Barcelona 2020», o sigui, la concreció de les necessitats de la ciutat, en la seva dimensió metropolitana i en un escenari a mitjà termini, a partir d'una sèrie d'enunciats que ho inclouen tot, des de la cohesió social, la seguretat ciutadana, la promoció econòmica i l'ocupació, els equipaments, la formació professional, els campus universitaris, el metro i les rodalies, fins al corredor mediterrani, el port i l'aeroport.

Hereu va fer bé a l'exigir un doble nivell de lleialtat a Barcelona des d'una lògica federal. Del Govern de Catalunya envers la seva capital, que exerceix a més altres capitalitats a Europa i al Mediterrani, i també del Govern d'Espanya per una ciutat que té llum pròpia en el mapa de la globalització i que, per tant, pot exercir un lideratge a nivell espanyol en molts temes. Per això, l'alcalde va reclamar que la ciutat aculli més organismes estatals.

Només l'assumpció plena d'una lògica federal entre Barcelona, Catalunya i Espanya assentarà una dinàmica positiva de suma, de cooperació. La vocació cosmopolita de Barcelona sorgeix precisament de la voluntat de ser referent, des de la seva catalanitat, però també des del seu estret vincle amb la hispanitat en l'escenari europeu i mundial. I és que Barcelona no vol escapar-se del debat Catalunya/Espanya, perquè és part de la seva solució, necessàriament federal. Guanyi qui guanyi, aquest segueix sent el repte.